

[Willesen.]

nævneværdig Grad har været i Stand til at optage sit eget Befolkningsoverskud, fordi Industrien stadig har været i Stand til at beskæftige ikke alene Industriens, men ogsaa en væsentlig Del af Landbrugsbefolkningens Overskud. Men det Fænomen, som det ærede Medlem Hr. P. Munch pegede paa, at i de sidste 10—15 Aar har den gennemsnitlige Arbejdsløshed i Danmark været omtrent dobbelt saa stor som i det Slægtled, der gik forud, viser netop, at vi er kommet til det Punkt, hvor baade Landbrug og Industri er folkemættet. Men saa staa vi ikke alene overfor en Konjunkturkrise, men overfor en kronisk social Krise, og det triste er, at baade det store Parti, der hedder Venstre, og den Regering, der er udgaaet af dette Parti, synes praktisk talt i det store og hele ikke at have opdaget hverken Befolkningsspørgsmaalet eller den sociale kroniske Krise, som dette Spørgsmaal fremkalder. Det er maaske som en Slags Indrømmelse deraf, at vi har set den højtærede Indenrigsminister forelægge en Udvandringslov. Man har erkendt, at der er for mange Mennesker i Landet, man maa se at skaffe sig af med dem paa en lempelig Maade, da man ikke vil gribe til de dybtgaaende sociale Reformers, som alene kan skaffe de overkomplette i vort Samfund Beskæftigelse i deres Fædreland. Man vil derfor lette dem det at komme til andre Lande, man søger at vise en Imødekommenhed, hvorved man slipper for en hel Del af dem, der besværer og plager een. Men det synes i det hele, at denne Udvandringslov er et Vidnesbyrd om Afmagt, om en Given op overfor det store Befolkningsproblem, som vi i det sidste Tiaar siden Krigen i stedse skærpet Grad har været stillet overfor. Venstre og den af Venstre udgaaede Regering nægter faktisk at gaa til Ondets Rod og at gennemføre sociale Reformers af den Karakter, som vi før har peget paa, ogsaa gennem Lovforslag, som nødvendige for at løse det Jordspørgsmaal, der af alle sociale Spørgsmaal er Rodspørgsmaalet. Derved kan baade den store Strøm fra Landet ind til Byerne, hvis skæbnesvangre Virkninger vi daglig stilles overfor, svækkes og delvis standses, og den Stagnation i Landbefolkningens Tal, som saa længe har kunnet konstateres, kan brydes. Der vil atter komme en Stigning paa naturlig Maade ved, at der skabes flere selvstændige Hjem netop gennem en principiel dybtgaaende Løsning af dette Spørgsmaal, og ogsaa vor hjemlige Industri kan derved faa den Forøgelse af sit Hjemmemarked,

som er nødvendig, hvis den skal optage sit eget stigende Befolkningsoverskud og eventuelt en lille Del til. Saa længe Regeringen ikke vil se disse Problemer i Øjnene og virkelig tage fat paa en dybtgaaende social Reform, maa den ogsaa finde sig i, at Arbejdsløshedens Spøgelse griner den op i Øjnene. Saa længe vil den vældige Arbejdsløshed staa som en Anklage overfor et System, der gaar ud paa at skyde de største og vigtigste Opgaver til Side, og som er bange for at give sig i Kast med de sociale Reformers, der alene kan løse disse Opgaver og bevirke, at vi ikke Aar efter Aar, Samling efter Samling, stilles overfor dem og er kommet lige vidt.

Derfor maa vi fra vor Side sige, at de Smaating, som den konservative Ordfører pegede paa, at Regeringen havde gjort, er for os saa smaa og ubetydelige i Sammenligning med, hvad der skulde og burde gøres, at vi ikke kan finde det Udtryk „intet“ i den foreslaaede Paastand paa Overgang til Dagsorden for stærkt. Der er intet gjort af det, som for Alvor kunde batte. Noget andet er, at vi ingenlunde ønsker at gaa Toldvejen eller beslægtede Veje; det har jeg saa tidt givet Udtryk for her i Tinget, og jeg kan ganske slutte mig til de Argumenter, som det ærede Medlem Hr. P. Munch fremsatte mod at gaa denne Vej. Men vi ønsker netop, at gennem denne Dagsordensdebat det store Beskæftigelsesproblem stilles op i hele sin Skarphed, baade overfor Regeringen og Rigsdagen og det hele Folk, og vi ønsker ved at stemme for den foreslaaede Dagsorden at understrege, at saa længe dette Problem ikke for det første er erkendt af den siddende Regering, og for det andet Løsningen af det for Alvor er taget op, saa længe vil vi betragte enhver alvorlig Kritik paa dette Punkt mod Regeringen som fremkaldt af dens egen Forsømmelse.

Drachmann: Det ærede Medlem Hr. Nygaard rettede før et bestemt Spørgsmaal til mig, nemlig om den Skæbne, som var kommet til at gælde for de Forslag, som det konservative Folkeparti og specielt maaske jeg opererede med under Valgkampagnen i December 1926. Alene af dette Spørgsmaal vil man forstaa og mærke, at det ærede Medlem ikke har været Medlem af dette høje Ting i tilstrækkelig lang Tid, idet han kom ind paa et Suppleringsmandat og altsaa ikke har kendt disse Forhandlinger her i Rigsdagen. Forholdet er jo nemlig meget klart dette, at de konservative Forslag om Krisetold for speci-